

אורי אורלנד

משרד יועצים לניהול סיכונים בע"מ

דצמבר 2017 | גיליון מס' 16 | עלון לקוחות

קוראים יקרים,

לאחרונה החל משרדנו במהלך שנועד לשחרר בלמים במשק שמקורם באישורי ביטוח.

לביטוח יתרון גדול שהוא גם חיסרון גדול: מעטים (מאוד) מתמצאים בו לעומקו. החיסרון מתבטא בתלות רבה של לקוחות באנשי ביטוח ובדרישות ביטוח הזויות הצצות חדשות לבקרים, מבלי שמזמין העבודה יהיה מודע לאבסורד בהן. לא סוד הוא ששוק הביטוח הלך בשנים האחרונות והקצין את דרישות הביטוח מנותני שירותים וכדומה, דבר הגורם נזקים מהותיים למשק עקב סיכול עסקאות או עיכובן. חברה כלכלית, אנו "נהנים" מהכנסה כספית הנובעת מאין ספור שעות של דיונים (חלקם עקרים) על אישורי ביטוח – אך מוכנים "לוותר על הכבוד" לטובת פעילויות מועילות יותר.

אנו לא הראשונים שבקשו להנהיג אישור ביטוח אחיד ופשוט, האמור להסיר את רוב החסמים הקיימים, אך מקווים להיות הראשונים שיצליחו בכך. נעשה כל שביכולתנו על מנת שזה יאומץ על ידי כמה שיותר גורמים. אין ספק כי אישור הביטוח האחיד ייתקל בהתנגדויות, אך זה טבעו של עולם. אני מבקש לנצל הזדמנות זו על מנת להודות לעו"ד איילה גורליק ולעו"ד ליעד לק שלנו הן על המאמץ בעריכת אישור הביטוח האחיד, והם על הפתיחות אותה הם מגלים באשר להערות ובקשות המועילות על ידי גורמים שונים.

עו"ד עידו בלרשטיין, מנכ"ל

במהדורה זו:

2	אישור ביטוח אחיד – הרמנו את הכפפה
4	אישור עריכת ביטוח בנוסח אחיד - תשובות למעירים
6	על מכתבי דחייה וצרות אחרות
7	נזקים, ניהול סיכונים ופתרונות ביטוח
8	"הפוך על הפוך" בביטוח רכוש
10	על עט נובע צפון קוריאני

אישור ביטוח אחיד – הרמנו את הכפפה

מאת עו"ד ליעד לק

לסוכני הביטוח – המוצאים עצמם בין הפטיש לסדן - בין חברת הביטוח לבין דורשי האישור ויועציהם, כאשר אין להם כלים משפטיים להתמודד עם הדרישות.

ליועצים – המוצאים עצמם בסבך ניסוחי אישורי ביטוח, התאמתם לנוסחי פוליסות מקובלות והתמודדות מול דרישות שהן לעיתים הזויות. הגולם שאנו, יועצי הביטוח, יצרנו - קם עלינו לכלותינו.

ללקוחות – אלה מבקשים להתקדם ולממש הסכמים ולהתנהל באופן מסחרי שוטף, כאשר הביטוח אמור להיות גורם מסייע ולא מכשיל, אך נקלעים שלא מרצונם למחול שדים של דחיית אישורים. דרישות הביטוח הפכו לחסם ומכשול לעסקאות ולעיתים לרף בלתי סביר במכרזים. כך למשל בדרישה לעריכת ביטוח "חבות המוצר" לעבודות גינון ודרישה לעריכת ביטוח "אחריות מקצועית" מיועץ פאנג שואי.

באין ברירה, ולעיתים רחוקות בלבד, נמצא פתרון (בעייתי) של מתן כתיב שיפוי, לפיו חברת הביטוח תחתום על הדרישות הבעייתיות ללא מחיקות ושינויים אך במקביל זו תקבל מהמבוטח כתב שיפוי לפיו ברור ללקוח שאין כיסוי לחלק מהרכיבים, והיה וחברת הביטוח תידרש לשלם תגמולי ביטוח בגין אותו רכיב - היא תשופה ע"י המבוטח.

ואם מוסכם שאישורי הביטוח במתכונתם הנוכחית הם צרה צרורה, מדוע המעורבים אינם מוכנים להסכים על נוסח אחיד שלהם?

החלטנו לעשות מעשה. **עו"ד איילה גורליק** ואנוכי קיבלנו על עצמנו להנחיל את השינוי מלמטה, כלומר באמצעות ניסוח אישור ביטוח אחיד שישמש לקוח שהינו "צרכן" עתיר אישורי ביטוח.

מזה שנים שבעולם הביטוח מדברים, דנים, מתווכחים, מתייאשים וחולמים על "אישור ביטוח" בנוסח אחיד - בדומה לנוסח Acord האמריקאי שהינו פשוט, קריא, וברור.

אישור הביטוח הפך זה מכבר ל"גולם שקם על יוצרו" ובמקום לקבל איזה "פתק" המאשר כי לגורם מסוים יש ביטוחים, הפך הדבר לאבן נגף בהסכמים, לעניין שבעטיו עסקאות מתעכבות, ומשאים ומתנים עולים על שרטון.

יש לזכור שהמטרה העיקרית לקיומם של אישורי ביטוח הייתה אסמכתא שיש לצד להסכם, לרוב ספק חומרים או שירותים, או שוכר, מעטפת ביטוחית בסיסית.

הכוונה לא הייתה לשמש כגורם פטרנליסטי או כיועץ לניהול סיכונים של אותו גורם. אלא שעם הזמן הפך אישור הביטוח לכלי המכתיב מעטפת ביטוחים לאחרים, דבר המכביד עליהם הן ברמת הפרמיה והן בהתמודדות עם דרישות לא סבירות.

הנזק נגרם כאן לכל המעורבים בשרשרת אישורי הביטוח:

לחברות הביטוח - אלו נאלצות להקצות כוח אדם לבחינת אישורי הביטוח הנדרשים, והדבר בא בהכרח על חשבון עבודת החיתום.

לחתמי חברות הביטוח – בעקבות הניסוחים המעורפלים והבעייתיים לעיתים של אישורי הביטוח - מוצאים עצמם חתמים בסטאטוס של עורכי דין, ואלה נדרשים לפרש את אישור הביטוח. לדוגמא "יורחב או מורחב או הורחב לשפות", "היה ונטען או היה ונקבע" וכן הלאה. כך נולדו להן גם חותמות גומי בהן מלל רב, המוטבעות על אישורי ביטוח - וגם אלו מוסיפות דלק למדורת האישורים.

בקרו באתר האינטרנט שלנו

www.orland.co.il

אישור ביטוח אחיד – הרמנו את הכפפה (המשך מעמוד קודם)

חזרה כשהוא ממולא וחתום ללא הסתייגויות ומחיקות וחתימות כבעבר.
בהעדר רגולציה או מעורבות של רשויות הפיקוח, שאינו מעוניינות לעסוק בעניין זה - על כולנו לפעול יחדיו כדי שצעד קטן זה, בו התחלנו, יתרחב ויאומץ על ידי יתר העוסקים בתחום ובכך יביא לשינוי המיחול.
להלן דוגמא לנוסח אישור הביטוח האחד בשימושנו.

האישור הגנרי מיועד להתקשרויות פשוטות כגון משכיר-שוכר, מזמין-ספק, מזמין-יועץ וכד', אך לא לביצוע עבודה פיזית המצריכה כיסוי ביטוחי ייעודי כגון עבודות להקמת מבנה.
אנו תקווה כי גם חברות הביטוח תפנמנה את השינוי ותמנענה מהוספת חתימות של מלל מיותר או הוספת הערות מיותרת בכתב יד.
לשמחתנו – הדבר "עובד". אישור הביטוח החדש "רץ" ומתקבל יפה אצל חברות הביטוח, ומועבר

אישור קיום ביטוחים		תאריך Day/Month/Year		
הביטוחים המפורטים באישור זה הינם בכפוף לתנאי הפוליסות המקוריות וסייגיהן, עד כמה שלא שונה באישור זה, ובלבד שאין בשינויים אלו כדי לגרוע מתנאי הפוליסות המקוריות.				
מקבל האישור	מעמדו	המבוטח / בעל הפוליסה	מעמדו	
שם: _____ כתובת: _____	☐ משכיר ☐ חברת ניהול ☐ בעל מקרקעין ☐ שוכר ☐ מזמין שירותים/ עבודות ☐ מזמין מוצרים ☐ אחר: _____	שם: _____ כתובת: _____	☐ שוכר ☐ משכיר ☐ חברת ניהול ☐ ספק מוצרים ☐ נותן שירותים ☐ קבלן ☐ אחר: _____	
תיאור הפעילות / השירותים / העבודות / המוצרים נשוא אישור הביטוח				
בקשר ל- ☐ הסכם ☐ מכרז ☐ הזמנת עבודה מס' _____ מיום _____ פירוט נוסף:				
הכיסויים				
סוג	מספר פוליסה	גבול האחריות / שכום ביטוח ש"ח \$	תקופת הביטוח	סעיפים מיוחדים לטובת מקבל האישור
1 רכוש ☐ רכוש ☐ א. תוצאתי	לחץ להשלמת טקסט	לחץ להשלמת טקסט	לחץ להשלמת טקסט	☐ מבוטח נוסף ☐ מוטב לתגמולי ביטוח ☐ סעיף שייבדל ☐ (ייתור על תחלופ)
2 צד ג'	לחץ להשלמת טקסט	לחץ להשלמת טקסט	לחץ להשלמת טקסט	☐ מבוטח נוסף ☐ הרחב שיפוי ☐ אחריות צולבת
3 מעבידים	לחץ להשלמת טקסט	לחץ להשלמת טקסט	לחץ להשלמת טקסט	☐ מבוטח נוסף ☐ הרחב שיפוי ☐ אחריות צולבת
4 אחריות מקצועית	לחץ להשלמת טקסט	לחץ להשלמת טקסט	לחץ להשלמת טקסט	☐ מבוטח נוסף ☐ הרחב שיפוי ☐ אחריות צולבת ת.רטרל: Click here to enter text.
5 אחריות המוצר	לחץ להשלמת טקסט	לחץ להשלמת טקסט	לחץ להשלמת טקסט	☐ מבוטח נוסף ☐ הרחב שיפוי ☐ אחריות צולבת ת.רטרל: Click here to enter text.
6 אחר - לחץ כאן	לחץ להשלמת טקסט	לחץ להשלמת טקסט	לחץ להשלמת טקסט	☐ מבוטח נוסף ☐ מוטב לתגמולי ביטוח ☐ הרחב שיפוי ☐ אחריות צולבת ת.רטרל: Click here to enter text.
8 אחר - לחץ כאן	לחץ להשלמת טקסט	לחץ להשלמת טקסט	לחץ להשלמת טקסט	☐ מבוטח נוסף ☐ מוטב לתגמולי ביטוח ☐ הרחב שיפוי ☐ אחריות צולבת ת.רטרל: Click here to enter text.
* הפוליסה לא תבטל ולא יחול בה שינוי לרעה במסגרת מלוא ההדגה מראש בת 30 יום בסת ובדואר רשום למקבל האישור. * ביחס לפעילות נשוא אישור זה, הפוליסה ראשונית וקודמת לכל פוליסה אחרת של מקבל האישור ומבטחיה. (לא יחול סעיף השתתפות / כבל ביטוח). חתימות האישור: _____ המבוטח				

בקרו באתר האינטרנט שלנו

www.orland.co.il

אישור עריכת ביטוח בנוסח אחד - תשובות למעירים

מאת עו"ד איילה גורליק

סוכן הביטוח של נותן האישור – חתמת המבטח – וחוזר חלילה – שווה כל זה? במבחן עלות-תועלת, האם לא עדיף להתמקד בדברים המהותיים?

◆ **קדימות הפוליסות של נותן האישור –** לדעתנו עניין הקדימות מיותר. קיימת פסיקה (ראה ע"א 206/99 א. דורי חברה לעבודות הנדסיות בע"מ נ' מגדל חברה לביטוח בע"מ, פ"ד נה (5) 566, 575 (2000)) השוללת קדימות בביטוח, אלא אם הושגה הסכמה בכתב בין המבטחים מחוץ לפוליסה.

"חברות הביטוח לא תסכמנה לאשר קיום ביטוחים ללא הוספת המלל הנדרש על ידן היום"

נביא מספר דוגמאות שהועלו בפנינו:

◆ **לפני המילים "בקשר ל- חוזה/הסכם... מכרז..." תתווסף המילה "לרבות"**
המילה "בקשר" באישור החדש מתייחסת לאישור ולא לחוזה ולכן אין צורך במילה "לרבות".

◆ **לאחר המילים "מבוטח נוסף" יתווסף "לעניין אחריותו למעשי ו/או מחדלי המבוטח" בצד ג' ואחריות מקצועית".**
בחבות מעבידים – "היה וייחשב למעביד של מי מעובדי המבוטח".
בחבות המוצר – "לעניין אחריותו הנובעת מאחריות המבוטח עקב המוצרים". הוספת המלל מרוקנת מתוכן את המונח "מבוטח נוסף" ולמעשה

כאשר עו"ד **ליעד לק** ואנוכי ניסחנו את אישור הביטוח חדש, היה עלינו לצאת מהקיבעון המחשבתי ולקלף את שכבות המלל שנוספו עם השנים (גם אם במטרה טובה).

הפרסום בדבר ניסוח האישור החדש הביא עמו גל תגובות, רובן חיוביות. עם זאת, נשמעים גם קולות המבקשים להוסיף מילים בהם רגיל שוק הביטוח. לדעתנו, תוספת המלל רק תסיג אותנו אחורנית.

להלן אני מבקשת להתייחס למספר הערות שהועלו, ואסביר עמדתנו לגבי כל אחת מהן:

"בנוסח האישור החדש חסרים תנאים המטיבים עם מקבלו"

◆ **"הדרישה להרחבות ולביטול חריגים מטיבת את ביטוחי נותני האישורים"**
ראשית – אישור ביטוח אינו אמור להיות מסמך מחנך. תפקידו הוא להציג את מערך הביטוח של נותן האישור. האישור אינו אמור להוות כלי לשיפור הביטוח או לנהל את סיכוניו. כיום, עקב העמקת מעורבותן של רשויות הפיקוח בניסוח מסמכי ביטוח (דוגמת עקרונות לניסוח תכניות ביטוח), האלמנט ה"חינוכי" איבד ממשקלו.

שנית, לעיתים רחוקות מבטחים נאותים לאשר הרחבות וביטול חריגים גם אם אלה אינם נכללים בפועל בכיסוי הביטוחי. לרוב, **מה שאינו קיים – יימחק**. אמנם לעיתים מאושר למבוטח כיסוי שלא היה קיים אצלו, אבל האם המחיר של ה"פינג פונג" המתיש והאין סופי בין נותן האישור – מקבל האישור – יועץ הביטוח של מקבל האישור –

בקרו באתר האינטרנט שלנו

www.orland.co.il

אישור עריכת ביטוח בנוסח אחיד - תשובות למעירים

(המשך מעמוד קודם)

אישור ביטוח ה"נקי" מהתחכמויות מיותרות, מקדם באופן ברור גם את האינטרס של המבטחים, שלא ידרשו להקצאת כוח אדם להחתמת "הרים" של אישורים הדורשים מהחתם השכלה משפטית. גם אם המבטחים יאלצו להתגמש במעט ולוותר על ציון סייגים שהתרגלו והוספת חותמות באופן אוטומטי, נראה כי "זה שווה את הקורבן...". כפי שכבר צוין במאמר הקודם - הנוסח החדש "עובד" והמבטחים מאשרים אותו ללא קשיים מיוחדים.

נבקש לחדד נקודה שכבר הועלתה במאמר: אנו מאמינים, שהשינוי שאנו מובילים ייטיב עם כלל השחקנים בשוק הביטוח ובראש ובראשונה עם מקבלי ונותני האישורים ואנו פועלים להטמיע אותו בהסכמים של כלל לקוחות משרדנו.

ולמען הגילוי הנאות - הטיפול באישורי ביטוח הוא אחד ממרכזי הרווח במשרדנו. הנחיית מנהלי המשרד הייתה להתעלם מכך, ולפעול לטובת הלקוחות בלבד. במקום "הרעה החולה" של אישורי הביטוח, יהיה עלינו ליצור מרכזי רווח חדשים - ופרודוקטיביים יותר. נראה שגם מכך ייצא שוק הביטוח נשכר.

מחזירה אותנו להרחבת שיפוי - חברות הביטוח לא חותמות על הסעיף הזה אלא אם מדובר במבוטח נוסף, לכל דבר ועניין.

יתרה מכך, אישור הביטוח אינו המקום המתאים לפרשנות מונחים מקובלים. לכן אין צורך לפרש מהו "הרחב שיפוי" וכיצד תוכנו משתנה לפי הפוליסה אליה הוא מתייחס. כך גם אין צורך לפרש מהי "אחריות צולבת". על המבטח רק לסמן X המאשר שההרחבה אכן קיימת.

לאחר המילים "ויתור על תחלופ"
יתווסף - "לטובת מקבל האישור, למעט כלפי מי שגרם לנזק בזדון",
סעיף 62 לחוק חוזה הביטוח אינו מתייחס לנושא נזק בזדון, ואין סיבה שהאישור כן יתייחס לכך. זה הדין הכללי - ומיותר לאזכר הוראותיו. יש לציין שגם באישורי ביטוח זרים הדבר ברור מאליו.

לכל לקוחותינו,

חג אורים שמח

מכל צוות העובדים וההנהלה

בקרו באתר האינטרנט שלנו

www.orland.co.il

על מכתבי דחייה וצרות אחרות

מאת עו"ד אורי אורלנד

1. במקרה תביעה, לרוב לסוכן הביטוח וליועץ הביטוח אינטרס זהה – תשלום מהיר של תגמולי ביטוח מלאים למבוטח או לצד השלישי שניזוק. אולם, לעיתים קרובות, כבר בשלב המקדמי של הטיפול בתביעה נוצרת מחלוקת בין השניים בשאלת דרך הפעולה. כאשר נשמעות הסתייגויות מצד חברת הביטוח בקשר עם חבותה לתשלום תגמולי ביטוח למבוטח, יעדיף לרוב סוכן הביטוח למצות את הליך ברור התביעה מול המבטחים, קודם שאלה יערכו מכתב דחייה, בעוד לעיתים יועץ הביטוח דווקא יבקש לזרז את הליך עריכת מכתב דחיית התביעה (עליו נמסר לו בע"פ) ולקבל לידיו מסמך מנומק.
- מדוע על חברת הביטוח להוציא מכתב דחייה מנומק?
- האם מדובר בהוראת חוק? לא. האם מדובר בתקנה? לא. אם כן, במה מדובר? בשני חוזרים (מסמכים החלשים מחוק ומתקנה) של רשויות הפיקוח על הביטוח, שביצעו "מהפכה" בדרך הטיפול בתביעות. הראשון הוא מיום 9/12/98 והשני, המשלים לו, מיום 29/5/2002.
- בתמצית, אלה מחייבים חברת ביטוח המבקשת לדחות חבותה (במלואה או בחלקה) לבצע שתי פעולות:
1. "בהזדמנות הראשונה" – להמציא למבוטח מכתב דחייה;
2. לנמק את הדחייה.
- היה ויתקיים דיון משפטי בקשר לאותה תביעה, לא תוכל חברת הביטוח להתגונן אלא בטיעונים אותם העלתה במכתבה.
- מדוע מנסים יועצי ביטוח לזרז את הוצאת מכתב הדחייה (היה והמבטחים מבקשים לדחות חבותם)? לכך מספר סיבות "טובות", וביניהן:
1. מכתב הדחייה "מגדר" את המחלוקות בין הצדדים. לאחר משלוח המכתב לא תוכל עוד חברת הביטוח להעלות נימוקי דחייה נוספים, אלא אם אלה נולדו מאוחר יותר (כמו בהליך בירור הנזק), או שבמועד משלוח המכתב לא היו ידועים, ולא יכולים היו להיות ידועים, לה;
2. על יועץ הביטוח להסביר למבוטח מדוע, לשיטתו, הנזק מכוסה? יועץ יעדיף להתמודד עם נימוקי דחייה מפורשים מאשר "לירות באוויר";
3. מפגש בלתי אמצעי בין המבוטח לחברת הביטוח לרוב לא יפתור את המחלוקת הביטוחית/משפטית שבין הצדדים, אך מאידך המידע שיעלה בפגישה עלול לצייד את חברת הביטוח בנימוקי דחייה נוספים;
4. לעיתים (ועד כמה שהדבר מתמיה - לא רחוקות) תדחה חברת הביטוח את חבותה שלא מהנימוקים ה"נכונים", וככלל, לא תוכל לתקן זאת בעתיד.
- יוער כי יש וחברת הביטוח אינה מוציאה מכתב דחייה "בהזדמנות הראשונה" (מושג חמקמק), ויש אף שכלל אינה מוציאה אותו, דבר העלול להקשות עליה בהעלאת טיעונים בדיון המשפטי.
- גם אם אין מדובר בהוראת חוק או בתקנה, אלא בחוזרים, שמעמדם המשפטי המחייב הוא "בעייתי", ברע"א 10641/05 הפניקס הישראלי חברה לביטוח בע"מ ואח' נ' חביב אסולין נתן להם בית המשפט העליון מעמד מחייב.
- כאן, בהעדר הוראת דין מפורשת, חלקה חברת הביטוח על זכותו של המפקח לחסום טענות שלה עת היא עורכת הגנתה בבית המשפט. טיעון זה הוא מהותי, ועל בית המשפט היה להתמודד אתו. האם למפקח על הביטוח בכלל סמכות להוציא חוזר שכזה? להבדיל מאזרח, הרשאי לעשות מה שלא נאסר עליו, רשות רשאית לעשות את מה

בקרו באתר האינטרנט שלנו

www.orland.co.il

על מכתבי דחייה וצרות אחרות

(המשך מעמוד קודם)

המבטחת וכן להעריך ולשקול את ההצעה, שקיבל מן המבטחת".

אך לא תמיד שלם בית המשפט עם חסימת חברת הביטוח מהעלאת טיעונים חדשים בפניו. ברע"א 3735/14 מנורה חברה לביטוח בע"מ נ' קסיליו אירועים בע"מ דחתה חברת הביטוח חבותה בטענה שהפוליסה בוטלה קודם אירוע הנזק - עקב אי תשלום. היות וכך טענה, זו לא מצאה לנכון להעלות במכתבה טיעונים נוספים. כאן אפשר לה בית המשפט להעלות טיעונים נוספים לדחיית חבותה, היות ואין לצפות ממבטח הטוען בדבר תוקף הפוליסה בכלל כי יעלה במכתבו גם טיעונים נוספים לדחיית חבותו. אולם ניתן לאבחן מקרה זה מאחרים, והכלל לפיו לא ניתן להעלות בבית המשפט טיעונים שלא הועלו במכתב הדחייה - בתוקפו עומד.

שהותר לה. לעניין זה קבע בית המשפט כי "מדיניות משפטית ראויה צריכה איפא לפרש בהרחבה את סמכות המפקח וליתן להנחיותיו את תוקפן הראוי". לא רק זאת, אלא שזה גם קבע כי "הנחיות אלה משתלבות היטב במגמה של הרחבת חובת הגילוי של המבטח כלפי המבוטח, כחלק מחובת תום הלב, המוטלת על המבטח". מעבר לקביעה הכללית בדבר סמכותו של המפקח על הביטוח, ציין בית המשפט כי "אירעו מקרים, שבהם הגיש מבוטח תביעה לחברת ביטוח, אך למרות מגעים רבים שנוהלו עמו, לא קיבל לידיו בכתב את עמדת המבטחת בנוגע לתביעתו, ואחרים, שבהם לא נמסרה למבוטח עמדת החברה בנוגע לתביעתו או שזו נמסרה ללא נימוקים. בעקבות אלה נולד הצורך בהנחיות, אשר יאפשרו למבוטח להתמודד עם טענות

מדורו של חיים לוי:

נזקים, ניהול סיכונים ופתרונות ביטוח

לשקם את הנזקים מחוץ לשטח המושכר לרבות מערכת המנדפים המותקנת על הגג. משכך עשוי להשתמע שעל בעל המבנה לשקם את הנזקים ועלויות שיפור המערכות יחולקו בין כל השוכרים בבניין באמצעות דמי הניהול.

מסקנות מהאירוע: (א) ברור כי הסדר זה אינו הוגן כלפי בעלי הנכס והשוכרים האחרים שנאלצים לשאת בעלויות עקב הזנחה של מפעילי המסעדה ולכן רצוי לכלול התייחסות מיוחדת בהסכמי שכירות עם מסעדות לעניין נזקים שמקורם בתחזקה לקויה של מנדפים ותעלות איורור וכן לעלויות נוספות שיושטו על בעלי הנכס שמקורן בדרישת רשויות (ב) סעיף "כינון" בתנאי ביט מקנה אמנם סכום ביטוח נוסף בעבור שינויים ותוספות הכרחיים שידרשו על ידי הרשויות המוסמכות, אולם, מבלי שיטופל הכיסוי מוגבל ל 10% מהנזק ואינו חל על דרישות מיגון אש.

בעקבות שריפות חוזרות במסעדה הממוקמת במבנה מסחרי נדרשו בעלי המבנה לערוך התאמות בהיקף כספי ניכר בתעלות הנידוף ומערכות הכיבוי בבניין.

בתחקיר שנערך לאחר השריפות עולה כי מקור השריפות בתחזקה לקויה של המנדפים בתוך מסעדה הממוקמת במתחם המסחרי שכן מאחר שאלו לא נוקו כראוי הצטברו משקעים של שמן דליק.

במקרה זה התעוררה השאלה מי יישא בעלויות תיקון התעלות והמערכות שמחוץ לשטח המסעדה שהותקנו על ידי בעלי הנכס וכן בעלויות השיפורים שכעת נדרשים על ידי רשויות הכיבוי.

על פי רוב ומבלי שתערך התאמה מיוחדת, הסכמי השכירות כוללים הסדרה לפיה כל צד יפנה למבטחיו מבלי לערב את מבטחי הצד האחר, במקרה כזה בעלי הנכס נדרשים

בקרו באתר האינטרנט שלנו

www.orland.co.il

"הפוך על הפוך" בביטוח רכוש

מאת עו"ד שחר גולדרינג

הרחבת "רכוש מחוץ לחצרים", השכיחה בביטוחים עסקיים, שלשונה:

רכוש מחוץ לחצרים המבוטחים:

הרכוש המבוטח מכוסה בפני הסיכונים המבוטחים גם בעת הימצאו מחוץ לחצרים המבוטחים, למעט בעת העברה, (העברה לעניין זה ככלל חניית ביניים) ולמעט רכוש כמפורט בסעיף 7 (קווי תמסורת וחלוקה), בכל מקום במדינת ישראל והשטחים המוחזקים על ידה, לכל מטרה הקשורה לעסקו של המבוטח; ולענין הגדרת "פריצה" כמפורט בסעיף ח' מ"סיכונים נוספים מבוטחים" יכלול המונח: "חצרים מבוטחים" גם חצרים של אחרים אצלם נמצא הרכוש המבוטח". אחריותו של המבטח על-פי הרחבה זו מוגבלת בסכום הנקוב ברשימה. סכום זה הינו על בסיס נזק ראשון שאינו כפוף לתנאי ביטוח חסר. בהעדר סכום ברשימה תוגבל אחריות המבטח על פי הרחבה זו ל-5% מסכום הביטוח לתכולה, לצידוד ולמלאי המצוינים ברשימה.

לאיש הביטוח ברור שהרחבה זו לא נועדה להגן על מבוטח המבקש להרחיב עסקו, אלא על אחסון אקראי של רכוש מחוץ לחצרי המבוטח. כך, למשל, רכוש הנמסר לאחרים לצורך תיקון או עיבוד. אבל "ברור" זה דבר אחד, ופוליסה היא דבר אחר.

חברת הביטוח דחתה חבותה בטענה כי אין מדובר ב"רכוש מחוץ לחצרים" כהגדרתו בפוליסה, מאחר ומדובר במחסן של המבוטח ומאחר והמבוטח כבר ניהל אתה מו"מ להכללת האתר בכיסוי ה"רגיל".

עוד קודם אירוע הנזק, הפנה המבטח לאתר החדש סוקר מטעמו, על מנת שזה יבחן

כאשר קורה נזק, האינטרס של המבוטח הוא לטעון לקיומו של כיסוי ביטוחי, בעוד האינטרס של חברת הביטוח הוא לטעון להעדרו.

אך האם יתכן מצב הפוך, בו יטען המבוטח, והדבר אף ישרת אינטרס כספי שלו, כי לא נערך על ידו ביטוח, בעוד חברת הביטוח תטען, ואף תזמן את חתמיה לעדות בבית המשפט, כי אכן נכרת חוזה ביטוח?

השכל הישר אומר שהתשובה היא "לא", אך המציאות עולה לעיתים על כל דמיון.

מקרה שכזה נדון לאחרונה בבית המשפט המחוזי בתל אביב – יפו, בשבתו כבית משפט לערעורים אזרחיים (ע"א 27353-03-16 ב.ה.לוי בע"מ ואח' נ' הפניקס חברה לביטוח בע"מ ואחרים).

למבוטח, הוא התובע, מספר אתרים בהם אחסן את רכושו, כולל גם מלאי בערך של למעלה מ-21 מיליון ₪. כתובות האתרים בהם נמצא המלאי המבוטח נמסרו מראש לחברת הביטוח. זו פרטה בפוליסה את אמצעי המיגון הנדרשים על ידה בכל אתר. הפוליסה כללה גם הרחבה לנזקי "פריצה" על בסיס "נזק ראשון", תוך שצוין סכום הביטוח המקסימאלי לנזקי "פריצה" בכל אתר.

אולם, המבוטח אחסן רכוש במחסן נוסף באור עקיבא, שנפרץ קודם שהסכימו הצדדים על ביטוחו, ונגנבה ממנו סחורה בערך של כ-850,000 ₪.

המבוטח נמצא כאן במצב בו חלק ניכר מרכושו הועבר לאתר נוסף – שביטוחו לא הושלם. האם תמצא לו ישועה?

זו לא רק שזו נמצאה, אלא גם העמידה אותו במצב טוב מזה בו היה נמצא אם היה נכרת חוזה לביטוחו של המחסן הנוסף.

המבוטח, שלשיטתו לא ביטח את מקום האחסון הנוסף, הגיש תביעתו לחברת הביטוח על פי

בקרו באתר האינטרנט שלנו

www.orland.co.il

"הפוך על הפוך" בביטוח רכוש

(המשך מעמוד קודם)

150,000 ₪ ובסך הכול 1,100,000 ₪ בכפוף לקיום הוראות מיגון, בלתי מתקבל על הדעת כי באתר אחר, שלא הוגדר בפוליסה, ולא הוסכמו אמצעי המיגון בו, יחול הכיסוי על 5% מסכום ביטוח המלאי העומד על למעלה מ- 21 מיליון ₪, וללא מיגון.

אלא שעל פי הפסיקה, במקרה של סתירה או אי בהירות בחוזה, מפרשים מסמך כנגד הצד שערך אותו. כאן חברת הביטוח היא זו שניסחה את ההרחבה לרכוש מחוץ לחצרים, ולכן יש לפרש אי הבהירות כנגדה.

העובדה שהמבוטח אכן ביקש לבטח גם את האתר החדש, ביטוח שהתעכב עקב מחדלו, אין בה כדי לאיין את ההרחבה הכללית בפוליסה לרכוש מחוץ לחצרים. כתוצאה מכך הופכת ערכאת הערעור את החלטת בית משפט קמא ומחייבת את המבטח לשאת במלא הנזק על פי ההרחבה לרכוש מחוץ לחצרים.

האם בעקבות פסק דין זה תבקשנה חברות הביטוח לשנות את נוסח הפוליסה באופן שהמונח "רכוש מחוץ לחצרים" ישוב לממדיו המקוריים? ימים יגידו.

המיגונים. המבוטח קיבל לידי את דו"ח הסוקר, אך לא חתם עליו, ולא השיב אותו לחברת הביטוח. חתמי חברת הביטוח העידו ביושר כי כל עוד מבוטח אינו משיב להם את הדו"ח כאשר הוא חתום על ידו, לא נערך כיסוי.

המבוטח מצדו טען שאכן מדובר ברכוש הנמצא מחוץ לחצרים. כאן, לא רק שלא נקבעו תנאי מיגון, אלא שאת מגבלת הכיסוי יש להעמיד על 5% מסכום הביטוח הכללי, העולה על 21 מיליון ₪, והכיסוי, כלשון ההרחבה, אף אינו כפוף לסעיף "ביטוח חסר". לכן, יתכבד המבטח ויישא בתשלום מלוא הנזק.

התוצאה כאן היא אבסורדית – עקב כך שהפוליסה לא הורחבה לחול על המחסן החדש, זכויותיו של המבוטח על פי הפוליסה רבות יותר מאשר אם הייתה הפוליסה מורחבת. אך האם אבסורד הוא סיבה שלא לשלם תגמולי ביטוח?

בית משפט השלום, אשר על החלטתו ערער המבוטח, קבע כי לא יתכן שההרחבה כללית בפוליסה תכסה יותר מכיסוי מפורש. כך, למשל, אם באתר ספציפי נרכש כיסוי פריצה עד לסך

יצא לאור! "מדריך מעשי לביטוח עסקי (רכוש ואחריות)"

ספרו של יועץ הביטוח עו"ד אורי אורלנד כולל הסברים כלליים על ביטוחי רכוש ואחריות בכלל, וכן ניתוח שיטתי של פוליסות ביטוח רבות. בעוד הספרות הביטוחית בישראל מתמקדת בעיקר בדיני ביטוח, מתמקד המדריך החדש בפן הפרקטי של ביטוחי רכוש ואחריות, וזה עוסק בשאלות כמו: מהו ערך כינון של רכוש? מהו סעיף אחריות צולבת? מהם בסיסי הפוליסות השונות לביטוח אחריות? מהו ביטוח אחריות נושאי משרה? ועוד.

מחיר הספר: 450 שקל, כולל מע"מ

להזמנות:

לכבוד

הוצאת פוליסה

03-5493622, פקס mazkirut@tikshore.co.il, 03-5407884

ת.ד. 2606 רמת השרון 4730142

כן, אנו מעוניינים לרכוש את ספרו של עו"ד אורי אורלנד, **מדריך מעשי לביטוח עסקי (רכוש ואחריות)**.

המזמין: _____ ארגון: _____ מספר עותקים: _____

טל' _____

כתובת _____

לכתובת _____

נא שלחו חשבונית ע"ש _____

מצ"ב המחאה לפקודת תקשורת כלכלית בע"מ בסך _____ שקל.

נא לחייב כרטיס אשראי | ויזה | ישראלכרט | דיינרס | אמריקן אקספרס | אחר _____

מס' הכרטיס _____

תוקף _____

מס ת.ז. _____

חתימה _____

בקרו באתר האינטרנט שלנו

www.orland.co.il

מדורו של אורי אורלנד: על עט נובע צפון קוריאני

סיניים ורוסיים, גם עט זה הוטל ממספר דגמים שמקורם בעולם המערבי.

העט הספציפי דומה מאוד לעטים של חברת "Yaroslavl" הרוסית, שסימנה את עטיה באות קירילית, R, הכתובה כתב ראי. העט עשוי פלסטיק, ולו מכסה מתכת, שפותח בסוף שנות ה-30 של המאה שעברה, ושכיח גם היום. המכסה עשוי מתכת מבריקה, כמו בחלק מעטי ה-"51 Special", עטים מוזלים להם ציפורן העשויה מסגסוגת של שמונה מתכות ("אוקטניום"). הגוף והתפס מועתקים מעט של חברת Pilot היפנית.

גוף העט וחלק הציפורן עשויים חומר פלסטי מוזרק מבריק וחד גווני. חלק הציפורן ורכבת הדיו הועתקו מה-"51 Parker". במקום טבעת מצמד, מותקנות כאן, כמו בעטים סיניים, שתי טבעות מתכת דקות ביניהן חלונית צרה מחומר פלסטי שקוף דרכה ניתן לבחון האם בעט דיו.

לצפון קוריאה – בימים אלה כנראה לא ניסע (אשתי לא תסכים, וגם לילדים ולנכדים דעה משלהם). במקום טיול, נערוך סיור קצר בעט נובע צפון קוריאני, ה-Pyongyang, ששמו כשם בירת המדינה. גם זה משהו...

ראשית, כיצד "מתגלגל" עט צפון קוריאני לשווקים בישראל? אני מניח שזה הגיע יחד עם גלי העלייה מברית המועצות, עם עטים רבים שיוצרו מעבר למה שהיה "מסך הברזל", ומקורם בחיקוי של עטים מערביים.

בעולם מדדים "עממיים" שונים לבדיקת רמת חיים וכדומה, חלקם משעשעים. כך למשל, "מדד הביג מק" הבודק את עלות אותו מוצר במדינות שונות, כבסיס לבחינת ריאליות שער המטבע שלהן.

לי מדד משלי – איכות כלי הכתיבה המיוצרים במדינות שונות וכן עיצובם. איכות ירודה וחיקוי מוצרים של אחרים עשויים ללמד אותנו על "בעיה" באותה מדינה ולהיפך. כך, למשל, ישקפו עטים גרמניים את ה"הנדסה הגרמנית" שרמתה גבוהה ועטים איטלקיים ישקפו אנינות טעם. שינויים בכלכלה ובחברה במדינה יתבטאו גם הם בכלי הכתיבה. כך כלי כתיבה סיניים שרמתם היום גבוהה מאשר בעבר. על עטים רוסיים מהתקופה הקומוניסטית עדיף לא לדבר...

ועתה לעט הצפון קוריאני (משמאל) - כאן עט "בעייתי". חידושים והמצאות? אין בו. כמו עטים

עט Pilot Elite יפני. הבסיס לחיקוי הגוף והמכסה בעט הרוסי והצפון קוריאני

עט "Yaroslavl" רוסי מהתקופה הקומוניסטית

בקרו באתר האינטרנט שלנו

www.orland.co.il

על עט נובע צפון קוריאני

(המשך מעמוד קודם)

ציפורן העט גלילית, כמו זו של ה- "51", אך היא עשויה פלדה (?) ולא זהב. נראה שהעובד שחתך את הציפורן לא דייק (סטה שמאלה וחתך מעבר לפתח האוויר. קורה. לא סיבה לפגיעה ביחסים עם מדינה זרה...). ביקורת טיב של המוצרים קודם שיווקם? לא כאן.

המשאבה היא ארומטרית (משאבה קבועה אותה לא ניתן לשלוף ולהתקין במקומה מחסנית דיו), ולה שקית דיו גמישה עשויה גומי מגופר מתכלה (שהתייבש זה מכבר. במשאבה הארומטרית המקורית ואלו המחקות אותה נעשה שימוש בשקית גמישה מחומר פלסטי העמיד בשיני הזמן) ובית משאבה עשוי מתכת המזכיר משאבות יפניות וסיניות לעטים נובעים.

משאבה קבועה בעט סיני. שקית הדיו הגמישה עשויה חומר פלסטי עמיד

משאבה קבועה בעט צפון קוריאני. שקית הדיו הגמישה עשויה גומי מגופר מתכלה

משאבת בוכנה קבועה בעט רוסי. המשאבה היתה משותפת ליצרנים רוסיים (ונראה שמקורה אחד)

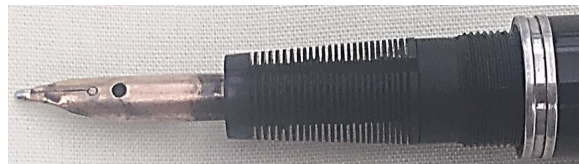

משאבה קבועה של עט - "51" Parker ארומטרי (1948-1972). שקית הדיו הגמישה עשויה חומר פלסטי עמיד

ה- Collector והציפורן (משמאל) שמתחת לכיסוי בעט הצפון קוריאני. חלונת הדיו הצרה נתונה בין שתי טבעות מתכת.

ה- Collector והציפורן (מימין) שמתחת לכיסוי בעט "51" Parker מקורי. הציפורן עשויה זהב בתכולה של 14 קרט

הציפורן הצפון קוריאנית. ראו החיתוך הלא מדויק.

בקרו באתר האינטרנט שלנו

www.orland.co.il